

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/395/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8712207869
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:8712207869.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a sudcov Mgr. Angeliky Sopoligovej a JUDr. Petra Tutka v spore žalobcu D. X., Q.. XX. XX. XXXX, U. H. XXX, zastúpeného JUDr. Milanom Szöllössym, advokátom, Košice, Mlynská 28 proti žalovanej Slovenskej kancelárii poisťovateľov, Bratislava, Trnavská cesta 82, IČO: 36 062 235, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 9C/39/2012-296 z 21. februára 2017

rozhodol:

M e n í rozsudok súdu prvej inštancie v časti priznanej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia nad priznanú sumu 4.648,80 eur tak, že nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 1.164,80 eur s úrokmi z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 19.07.2012 do zaplatenia a v priznanej náhrade za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 291,20 eur zamietla.

V ostatnej napadnutej časti priznania úrokov z omeškania zo sumy 4.648,80 eur vo výške 8,75 % ročne od 19.07.2012 do zaplatenia, priznanej náhrade za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 1.162,20 eur, ktoré sumy je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi do troch dní od právoplatnosti rozsudku, rozsudok p o t v r d z u j e.

V časti trov prvoinštančného konania a trov štátu mení rozsudok tak, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 60 % a štát má voči žalovanej nárok na náhradu trov štátu v rozsahu 17,5 %.

P r i z n á v a žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej rozsahu 60 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 22.147,20 eur s príslušenstvom ako náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj zaplatenia sumy 11.073,60 eur ako náhrady za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia.

2. Súd prvého stupňa rozsudkom sp.zn. 9C/39/2012-55 z 11.12.2012 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 22.147,20 eur s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 19.7.2012 do zaplatenia a náhradu za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 5.536,80 eur a nahradiť trovy konania na účet právneho zástupcu žalobcu vo výške 2.827,90 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu prvého stupňa súdny poplatok z návrhu vo výške 1.661,- eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

3. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa žalobným návrhom domáha náhrady škody, ktorá mu bola spôsobená ublížením na zdraví. Vykonaným dokazovaním a to oboznámením sa s vyšetrovacím spisom bolo preukázané, že k ublíženiu na zdraví žalobcu došlo pri dopravnej nehode, pričom vyšetrovaním sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe. Vzhľadom k tomu poukazujúc na citované ustanovenie § 24 zákona č. 381/2001 Z.z., je daná pasívna legitímácia žalovaného v tomto konaní. Z obsahu vyšetrovacieho spisu, najmä odôvodnenia uznesenia o prerušení trestného stíhania, bolo zistené aj spoluzavinenie žalobcu na dopravnej nehode. Žalobca sa totiž v čase dopravnej nehody s motocyklom pohyboval rýchlosťou vyššou ako je maximálna povolená rýchlosť v úseku, kde došlo k dopravnej nehode, pričom dopravnej nehode mohol zabrániť resp. znížiť jej následky tým, že by pri jazde dodržal maximálne povolenú rýchlosť. Z uvedeného dôvodu bolo určené spoluzavinenie žalobcu na dopravnej nehode a teda aj na vzniku škody na zdraví vo výške 20%, čo napokon rešpektoval aj žalovaný pri poskytnutí náhrady žalobcovi za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobcu bolo ohodnotené lekárskej posudkom MUDr. D. O. na 1800 bodov. Uvedený lekárskej posudok má všetky náležitosti v zmysle § 8 zákona č. 437/2004 Z.z. Do rozhodnutia vo veci žalovaný nemal voči tomuto bodovému hodnoteniu žiadne výhrady. Výška náhrady bola určená v zmysle Opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR zo dňa 18.5.2011 č. S4820-OL-2011 a to pokiaľ ide o hodnotu jedného bodu v sume 15,38 eur. Sťaženie spoločenského uplatnenia tak predstavuje sumu 27.684,- eur. Žalobcovi bola z uvedenej sumy priznaná náhrada vo výške 22.147,20 eur, ktorá predstavuje 80 % t.j. po odpočítaní spoluzavinenia vo výške 20 %. Žalobným návrhom požadoval žalobca zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 %. Súd pri rozhodovaní o tejto časti nároku žalobcu vzal do úvahy skutočnosť, že súčasný zdravotný stav žalobcu je trvalého charakteru a má tendenciu sa zhoršovať, čo je zrejme aj z toho, že kým v roku 2010 miera poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách predstavovala 50%, v roku 2011 klesla na 60 % práve pre jeho dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav. Žalobca utrpel pri dopravnej nehode ťažké zranenia, ktoré sa prejavujú v jeho každodennej činnosti (znížená pohyblivosť ruky), vyradili ho z pracovného života, športového života, možnosti venovať sa jeho záľubám (jazda na motocykli). V dôsledku toho žalobca trpí poruchami nálady, správania sa, dochádza k hádkam s blízkymi osobami. Zmenil sa povahovo a má problémy v partnerskom a sexuálnom živote a to aj vzhľadom na vonkajšie znaky po nehode na jeho tele. Je nepochybné, že uvedené skutočnosti pociťuje intenzívnejšie a to vzhľadom na jeho vek v čase dopravnej nehody. V čase úrazu mal 31 rokov. Súd poukazujúc na uvedené priznal žalobcovi aj zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia a to o 25 % t.j. priznal žalobcovi sumu 5.536,80 eur (25 % zo sumy 11.073,60 eur čo predstavuje hodnotu základného bodového hodnotenia podľa lekárskej posudku). V prevyšujúcej časti návrh, čo sa týka zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, zamietol. Dôvodom zamietnutia bola skutočnosť, že na psychike žalobcu sa neprejavili až také zmeny, pre ktoré by musel užívať antidepresíva resp. pravidelne navštevovať psychiatra, či psychológa. Žalobca totiž nestratil základné životné funkcie, pre ktoré by bol úplne odkázaný na pomoc iných osôb (imobilita), čo by malo na jeho psychiku ešte negatívnejší vplyv. Súd prvého stupňa priznal žalobcovi úroky z omeškania až od 19.7.2012, keďže zo strany žalobcu nebolo preukázané, aby výzva na úhradu sťaženia spoločenského uplatnenia spolu s príslušnými dokladmi, na základe ktorých si svoj nárok uplatnil, bola skutočne žalovanému doručená. Preto žalovaný sa mohol prvý krát dozvedieť o výške škody požadovanej žalobcom až z podaného žalobného návrhu, ktorý mu bol doručený súdom dňa 15.7.2012. Preto súd prvého stupňa v prevyšujúcej časti návrh týkajúci sa požadovaných úrokov z omeškania zamietol. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 3 O.s.p.

4. Krajský súd v Košiciach, rozhodujúci o odvolaní žalovanej uznesením č.k. 3Co/101/2013 - 85 z 10.04.2014 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa z dňa 11.12.2012 v jeho napadnutej vyhovujúcej časti, t.j. vo výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 22.147,20 eur s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 19.07.2012 do zaplatenia a náhradu za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 5.536,80 eur, vo výroku o trovách konania a súdom poplatku a v rozsahu zrušenia mu vrátil vec na ďalšie konanie. Vytkol súdu prvej inštancie, že pri odškodňovaní sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu vychádzal ako z lekárskej posudku z potvrdenia J.. D. O., hoci išlo len o listinný dôkaz o psychiatrickom vyšetrení žalobcu, bez uvedenia dátumu vyšetrenia a len z tohto dôkazu nebolo možné vyvodzovať objektívne závery o vzniku psychickej poruchy žalobcu následkom dopravnej nehody.

5. Súd prvej inštancie ďalším rozsudkom č.k. 9C/39/2012 - 296 z 21.02.2017 (t.j. teraz preskúmaným rozhodnutím) zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 5.813,60 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 19.07.2012 do zaplatenia a náhradu

za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 1.453,40 eur, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a tiež žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a samostatnými výrokmi rozhodol, že štát má nárok voči žalovanej na náhradu trov konania v rozsahu 26 % a nemá nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi.

6. Vychádzal zo žaloby, ktorou sa žalobca domáhal od žalovanej zaplatenia istiny spolu vo výške 33.220,80 eur s príslušenstvom tvrdiac, že pri dopravnej nehode dňa 02.06.2009 na ceste 1/8 utrpel ako vodič motocykla ťažké ublíženie na zdraví, keď túto nehodu spôsobilo vozidlo nezistenej značky a evidenčného čísla tým, že mu nedalo prednosť a ani v trestnom stíhaní sa nepodarilo zistiť skutočnosť, oprávňujúce vykonať konanie proti určitej osobe a uplatnený nárok pozostáva zo sťaženia spoločenského uplatnenia s prihliadnutím na jeho invaliditu, vek v čase nehody a rozsah a závažnosť následkov, ktoré opodstatňujú aj 50 % zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Poukázal na to, že vo veci už rozhodol rozsudkom č.k. 9C/39/2012 - 55 zo dňa 11.12.2012, ktorý rozsudok však v jeho vyhovujúcej časti bol uznesením Krajského súdu v Košiciach z dňa 10.04.2014 zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 02.06.2009 žalobca pri dopravnej nehode zavinenej nezisteným páchatelom - vodičom utrpel ťažkú ujmu na zdraví, pričom uznesením ORPZ, Úradu justičnej a kriminálnej polície v Levoči zo dňa 08.01.2010 trestné stíhanie vo veci prečinu ublíženia na zdraví bolo prerušené, keďže sa nepodarilo zistiť skutočnosť oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe. Podrobne reprodukoval obsah výpovedí žalobcu, svedkov J. X. G. H. J., G. G. M. T.Ú. M. T. J.. D. O., ktorá dňa 07.10.2011 vyšetrila žalobcu a posudzovala následky na jeho psychickom zdraví. Z rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Poprade zo dňa 22.02.2010 mu vyplynulo, že žalobca je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím z dôvodu miery funkčnej poruchy 50 % a z lekárskej správy posudkového lekára sociálneho poistenia zistil, že od 13.02.2012 došlo u žalobcu k zmene miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z 50 % na 60 % a to pre jeho dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav. Vzal do úvahy, že žalovaná poskytla žalobcovi už náhradu za bolestné vo výške 5.732,- eur a za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 12.945,- eur, a to na základe lekárskeho posudku J.. H. U. za 1.890 bodov, keď v oboch prípadoch náhrada bola krátená o 20 % z dôvodu spoluzavinenia. Uviedol, že žalobca bol vyšetrený R.. G. B.K., klinickou psychologičkou a dňa 30.11.2012 absolvoval psychiatrické prvovyšetrenie u J.. R. X. a sťažoval sa na psychické problémy, úzkosť, strach a obavy o zdravie. Zo znaleckého posudku č. 42/2014 vypracovaného v konaní ustanovenou znalkyňou MUDr. Henrietou Hollovou mu vyplynulo, že znalkyňa sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu v dôsledku psychickej poruchy určila podľa položky 254 bodovým ohodnotením na 377,8125 bodu a s týmto hodnotením sa v kontrolnom znaleckom posudku č. 8/2016 stotožnila aj FORENZA - znalecká psychiatrická organizácia a mala za to, že žalobca má nárok na odškodnenie podľa položky 254 s názvom vážne duševné poruchy po iných ťažkých poraneniach, okrem poranenia hlavy. Právne vec posúdil podľa § 427 ods. 1, § 441, § 444 Občianskeho zákonníka, ako aj podľa § 15 ods. 1, § 24 ods. 2, 3 zákona č. 381/2001 Z.z. a tiež podľa § 4 ods. 1, 2, § 5 ods. 5 a § 8 ods. 1, 2 zákona č. 437/2004 Z.z. a dospel k záveru, že v danom spore je daná pasívna legitimácia žalovanej a poukázal na to, že žalobca sa v čase dopravnej nehody s motocyklom pohyboval rýchlosťou vyššou, ako je maximálna povolená rýchlosť a preto bolo určené jeho spoluzavinenie na dopravnej nehode a teda aj na vzniku škody na zdraví vo výške 20 %, čo rešpektovala aj žalovaná pri poskytnutí náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcovi. Berúc do úvahy znalecké posudky MUDr. Henriety Hollovej, ako aj kontrolný znalecký posudok, pri určení výšky sťaženia spoločenského uplatnenia vychádzal z počtu bodov 377,8125 a pri hodnote 1 bodu 15,38 eur priznal žalobcovi náhradu škody vo výške 5.813,60 eur (378 bodov x 15,38 eur) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Uviedol ďalej, že žalobca požadoval aj zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 % a pri rozhodovaní o tomto nároku vzal do úvahy, že zdravotný stav žalobcu má tendenciu sa zhoršovať, čo je zrejme aj z postupného poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a vyplynulo to aj zo znaleckého posudku MUDr. Henriety Hollovej. Žalobca pri nehode utrpel ťažké zranenia, ktoré sa prejavujú v jeho každodennej činnosti (znížená pohyblivosť ruky), čo ho vyradilo z pracovného a športového života a obmedzuje ho v jeho záľubách (jazda na motocykli). V dôsledku toho trpí aj poruchami nálady, správania a má problémy v partnerskom a sexuálnom živote. V čase úrazu mal žalobca 31 rokov, bol tak v produktívnom veku a následky nehody pociťuje o to intenzívnejšie. Priznal žalobcovi aj zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia a to o 25 %, t.j. sumu 1.453,40 eur (25 % zo sumy 5.813,60 eur) a v prevyšujúcej časti aj žalobu o zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia zamietol. O uplatnených úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a keďže žalovaná sa mohla po prvýkrát dozvedieť o výške škody až z podanej žaloby úroky priznal od 19.07.2012 až do zaplatenia. Citoval § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 a tiež čl. 4 ods. 1, 2 CSP a žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na

náhradu trov konania v plnom rozsahu. Žalobca bol totiž neúspešný iba v časti výšky žalovaného nároku, ktorý bol závislý od posúdenia súdom a znaleckého dokazovania a keďže sporový poriadok nepozná ustanovenie zohľadňujúce neúspech žalobcu, ak jeho nárok je závislý od úvahy súdu, či znaleckého dokazovania, aplikoval zásadu obsiahnutú v článku 4 CSP, čomu zodpovedá aj ustálená rozhodovacia prax. Citoval tiež § 259 CSP a keďže žalobca bol v konaní oslobodený od súdnych poplatkov, zaviazal k úhrade trov štátu žalovanú v pomere, v ktorom bola v konaní neúspešná.

7. Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalovaná, navrhla ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie použijúc odvolacie dôvody upravené v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Bola toho názoru, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, a to jednak pri výpočte výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj priznaní nároku na úroky z omeškania. Poukázala na znenie ust. § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. a dospela k záveru, že žalobcovi malo byť priznané sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu po zaokrúhlení 5.811,- eur a to pri počte bodov 377,8125 a hodnote jedného bodu vo výške 15,38 eur. Nespochybnila pritom počet bodov stanovený v znaleckom posudku súdom ustanovenej znalkyne MUDr. Hollovej. Poukázala však na to, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania síce ustálil spoluzavinenie žalobcu v rozsahu 20 %, čo vyplynulo aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku, avšak uvedené opomenul premietnuť do výrokovej časti rozsudku t.j. do žalobcovi priznanej sumy, ktorá potom správne mala byť vo výške 4.648,80 eur. Nesúhlasila s priznaním úrokov z omeškania žalobcovi a v tejto časti namietala nesprávne právne posúdenie veci. Zdôraznila, že žalobca si nároky voči nej mohol uplatniť na základe zákona č. 381/2001 Z.z. a citovala z neho § 24 ods. 5, ako aj § 11 ods. 6 a 8. Citovala aj vybrané časti odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 8Co/151/2016 zo dňa 14.06.2016 a uviedla, že žalobca nepreukázal, aby porušila povinnosti vyplývajúce z § 11 ods. 6 zákona o povinnom zmluvnom poistení a preto uplatnený nárok na úroky z omeškania nie je dôvodný. Nesúhlasila ani s priznaním nároku žalobcovi na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 25%. Už samotné základné odškodnenie má podľa nej vo svojej podstate predstavovať náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony poškodeného a pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb. Zvýšenie náhrady sťaženia má tak prichádzať do úvahy iba v skutočne mimoriadnych prípadoch hodných osobitného zreteľa. Keďže ani znalci pri základnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia nevyužili možnosť navýšenia položky č. 254 v zmysle § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z., nesúhlasila s priznaním mimoriadneho zvýšenia náhrady v rozsahu 25 %. Súd prvej inštancie podľa nej pochybil aj tým, keď ju zaviazal na úhradu trov konania v rozsahu 100 %, čo nezodpovedá zneniu § 255 ods. 1 CSP. Zvolený postup súdu nemá oporu v žiadnom toho času účinnom procesnom právnom predpise a nutné bolo zohľadňovať len úspech v konaní.

8. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny a nesúhlasil s tým, aby nemal právo na ročný úrok z omeškania. Trval na tom, že k súdnemu sporu došlo zavinením žalovanej, ktorá po písomnom uplatnení jeho práva na náhradu škody zo dňa 15.11.2011 bola pasívna a ignorovala tie povinnosti, ktoré jej zákonodarca ako poisťovateľovi v § 11 ods. 5, 6 zákona č. 381/2001 Z.z. uložil. Porušenie povinnosti žalovanou vyplývajúce z § 11 ods. 5 a 6 predmetného zákona zakladá jeho právo na ročný úrok z omeškania. Vykonaným dokazovaním pred súdom prvej inštancie boli podľa neho preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa pre navýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia predovšetkým preto, že vo veku 31 rokov utrpel ťažký úraz s trvalými a devastačnými následkami a v príčinnej súvislosti s týmto úrazom sa stal invalidným s poklesom vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 60 %. Zdôraznil, že pod vplyvom nehody nemôže spávať, trpí nočnou morou, má strach zo šoférovania, trpí úzkosťou a nevie sa zmieriť so zmrzačením a má aj sexuálne problémy. Súd prvej inštancie podľa jeho názoru rozhodol správne aj o trovách konania, keď rozhodnutie v spore záviselo od znaleckého posudku a pred jeho vypracovaním ani on ani jeho právny zástupca objektívne nemali schopnosti na to, aby výšku nároku s ohľadom na nedostatok odborných vedomostí vedeli presne určiť.

9. Žalovaná vo vyjadrení k stanovisku žalobcu trvala na odvolacích dôvodoch a nespochybňovala, že v dôsledku nehody došlo k zásahu do dovtedajšieho života žalobcu. No už samotné základné odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia vo svojej podstate predstavovalo náhradu za preukázateľné nepriaznivé dôsledky pre jeho život a životné úkony a tak neboli splnené podmienky pre mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a na podporu tohto názoru citovala aj vybrané časti rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a ČR.

10. Žalobca v odvolacej duplike z dňa 23.03.2018 trval na tom, že u neho boli splnené podmienky pre navýšenie odškodnenia, keď prípad invalidity nie je jediným dôvodom pre aplikáciu ust. § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z., ako to napokon uzavrela aj súdna prax, na ktorú v podrobnostiach poukázal. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia je náhradou jednorazovou, ktorá nemá zohľadniť len terajšiu realitu jeho zdravotného stavu, ale má zohľadňovať aj to, že po celý zvyšok svojho života bude zdravotne postihnutou osobou s otáznou prognózou zdravotného stavu.

11. Žalovaná v stanovisku zo dňa 18.07.2018 sa naďalej nestotožnila s názorom žalobcu o opodstatnenosti navýšenia jeho sťaženia spoločenského uplatnenia, keď súdom priznaný nárok podľa nej nebol ani náležite odôvodnený.

12. Po predložení veci na rozhodnutie odvolaciemu súdu o odvolaní žalovanej Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 3Co/206/2017 - 346 z 25.06.2018 vrátil vec súdu prvej inštancie ako predčasne predloženú. Poukázal na to, že z odvolania žalovanej nie je zrejmé, či táto ním napáda rozsudok v I. výroku v celom rozsahu, alebo iba vo výroku nad priznanú sumu 4.648,80 eur a výrok o úrokoch z omeškania, alebo napáda celý vyhovujúci výrok rozsudku vrátane súvisiacich výrokov o trovách konania strán sporu a trovách štátu.

13. Žalovaná podaním z dňa 06.08.2018 súdu oznámila, že svojím odvolaním napadla rozsudok zo dňa 21.02.2017 vo výroku I. a to v časti nad priznanú sumu 4.648,80 eur a výrok o úrokoch z omeškania, keď prvoinštančný súd urobil nesprávny prepočet náhrady v eurách a pochybil, keď z vypočítanej náhrady neodrátal ustálenú spoluzodpovednosť žalobcu v rozsahu 20 % a odvolaním napadla aj priznanú náhradu za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia a napádala aj III., IV. a V. výrok rozsudku.

14. Žalobca vo vyjadrení k podaniu žalovanej zo dňa 21.09.2018 poukázal na svoje predchádzajúce podania a vyjadrenia a na týchto zotrval. Ku odvolaniu v časti rozhodnutia o trovách konania pripustil, že v súčasnej právnej úprave civilného procesného práva nie je výslovne zakotvený princíp, podľa ktorého sa môže plná náhrada trov konania priznať v prípadoch, ak síce nebol žalobcovi priznaný nárok v celej uplatnenej výške, avšak určenie výšky nároku bolo závislé od znaleckého dokazovania alebo od úvahy súdu, ale takýto princíp má byť aj po rekodifikácii civilného procesného práva naďalej uplatňovaný na základe interpretácie všeobecného ustanovenia § 255 CSP v súlade s čl. 2 ods. 1 a čl. 3 a 4 CSP.

15. Žalovaná vo vyjadrení k stanovisku žalobcu zo dňa 03.10.2018 považovala za potrebné zodpovedať otázku, či v danej právnej veci bol žalobca skutočne plne úspešný, čo do základu uplatneného nároku, keď súd prvej inštancie ustálil jeho spoluzavinenie na vzniku škody v rozsahu 20 % a minimálne z toho dôvodu je vylúčené, aby mal žalobca v konaní plný úspech.

16. Žalobca v stanovisku k vyjadreniu žalovanej z dňa 19.11.2018 naďalej zotrval na názore o opodstatnenosti priznaných ročných úrokov z omeškania, keďže poisťovateľ mu nespĺnil svoju peňažnú povinnosť riadne a včas a dostal sa do omeškania bez ohľadu na to, či mu zaslal alebo nezaslal oznámenie v zmysle § 11 ods. 6 písm. a), b) zákona č. 381/2001 Z.z.

17. Z obsahu podaní žalovanej po upresnení je zrejmé, že predmetom odvolania je nárok priznaný žalobcovi nad sumu 4.648,80 eur a výroky o úrokoch z omeškania a trovách konania.

18. Krajský súd v Košiciach na základe podaného odvolania vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, keďže v spore nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v medziach odvolania, t.j. v rozsahu vyplývajúcom z § 380 ods. 1, 2 CSP (vymedzenom odvolacími dôvodmi a námietkami žalovanej uvedenými v odvolaní) a § 379 CSP spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie je čiastočne dôvodné.

19. Žalovaná podala odvolanie z dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, pretože súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

20. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývali alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne nevyšli

počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočnosti, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo vyšli v konaní najavo inak súd vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 ods. 1,2 CSP alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192,193 a 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke.

21. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval.

22. Súd prvej inštancie pri odškodňovaní sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu vychádzal z počtu bodov 377,8125 tak, ako bol tento stanovený znaleckými posudkami a ustálený počet bodov a výšku náhrady za jeden bod (15,38 eur) nespochybnila ani žalovaná.

23. Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2 % z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor.

24. Pri odškodnení sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu tak bolo potrebné vychádzať zo sumy 5.811,- eur (377,8125 bodov x 15,38 eur = 5.810,75 eur po zaokrúhlení 5.811,- eur). Od tejto sumy však bolo potrebné odpočítať 20 % z dôvodu spoluzavinenia žalobcu, čo odvolateľka aj dôvodne namietala. Výšku spoluzavinenia pri tom nespochybňoval ani samotný žalobca a konštatoval ju i súd prvej inštancie v bode 27. odôvodnenia svojho rozsudku, avšak ju už nepremietol do konečného výpočtu. Žalobcovi tak titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia patrí suma 4.648,80 eur a nad túto sumu (v čiastke 1.164,80 eur) rozsudok súdu prvej inštancie musel byť zmenený a žaloba zamietnutá.

25. Žalovaná odvolaním spochybnila aj priznanie nároku na úroky z omeškania majúc za to, že neporušila povinnosti vyplývajúce z § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. Peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania pritom je upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. a je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a) alebo b) zákona č. 381/2001 Z.z., jej účelom je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom tejto sankcie neostala nečinná a bola nútená oznámiť v lehote troch mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poisťnej udalosti. Podľa názoru odvolacieho súdu však žalovaná nepostupovala striktnie podľa zákona a do 3 mesiacov odo dňa oznámenia škodovej udalosti neskončila prešetrovanie a neoznámila žalobcovi výšku poisťného plnenia a neposkytla mu úplné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietla poskytnúť uplatnené plnenie, čo vyústilo napokon aj do súdneho sporu. Žalobca si požiadavku na odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia nárokoval okrem iného u žalovanej aj listom z 15.11.2011 a navrhol mu zvýšiť náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50 %, s čím neuspel a musel iniciovať súdne konanie. Žalovaná nepreukázala, aby na túto výzvu zodpovedajúco reagovala, dostala sa do omeškania a nepochybil súd prvej inštancie, ak žalobcovi priznal aj úroky z omeškania odo dňa doručenia žaloby žalovanej.

26. Žalovaná nesúhlasila ani s postupom súdu prvej inštancie, pokiaľ tento žalobcovi okrem základného sťaženia spoločenského uplatnenia priznal aj nárok na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. a to v rozsahu 25 %.

27. Súd prvej inštancie náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšil u žalobcu po zohľadnení skutočnosti, že jeho zdravotný stav má tendenciu sa zhoršovať, keď miera poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách v roku 2010 predstavovala 50 %, no v roku 2011 klesla na 60

% pre jeho dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav. Žalobca v čase úrazu mal 31 rokov a pri nehode utrpel ťažké zranenia, ktoré ho vyradili z pracovného i športového života, brániace mu v realizácii jeho záľub. V dôsledku nehody trpí poruchami nálady, správania sa a má problémy v partnerskom a sexuálnom živote. Sťaženie spoločenského uplatnenia je bezpochyby stav v súvislosti s poškodením zdravia, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného pri uspokojovaní jeho životných a spoločenských potrieb, alebo naplnenie jeho spoločenských úloh. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo a musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Úvaha súdu o primeranosti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. nie je voľná. Súd musí dbať o to, aby priznaná výška tejto náhrady bola založená na objektívnych a rozumných dôvodoch a aby medzi výškou priznanej náhrady a spôsobenej škody existoval vzťah primeranosti. Pri rozhodovaní o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súd zohľadňuje jednak tie stránky, ktoré sú spoločné pre život všetkých ľudí (možnosť vykonávať bežné životné úkony, postarať sa o svoju hygienu, stravovanie, obliekať sa, žiť prípadne rodinným životom, realizovať sa v partnerskom vzťahu a mať deti), jednak tie stránky, ktoré sú osobitné u každého jednotlivca zvlášť, vzhľadom na jeho spoločenské dovtedajšie pôsobenie. Obe tieto stránky musia byť zohľadnené tak, že ich vzájomná jednota vyjadrí primeranosť priznanej náhrady vo vzťahu k povahe následkov poškodenia zdravia.

28. V posudzovanej veci žalobca, ktorého zdravie bolo poškodené v dôsledku dopravnej nehody, požadoval zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v maximálne možnom rozsahu, t.j. o 50 %. Za dôvody hodné osobitného zreteľa pre takéto zvýšenie považoval predovšetkým podstatnú stratu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Súd prvej inštancie považoval za primerané zdravotnému stavu žalobcu a povahe následkov jeho poškodenia zvýšenie tejto náhrady o 25 %. Pri stanovení výšky náhrady vychádzal z vykonaných dôkazov a svoju úvahu aj priliehavo odôvodnil. Odvolací súd považuje jeho rozhodnutie v tejto časti za správne a primerané. Pri základnej náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 5.811,- eur jej zvýšenie o 25 % by predstavovalo 1.452,75 eur, ktoré však je nutné krátiť o 20 % z dôvodu spoluzavinenia žalobcu (o 290,55 eur) a tak zvýšenie náhrady predstavuje sumu 1.162,20 eur.

29. Žalovaná odvolaním napadla osobitne aj výrok rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania, nerešpektujúce podľa nej zásadu úspechu v konaní.

30. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

31. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

32. V zmysle zaužívanej súdnej praxe zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) je nutné uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. Vo všeobecnosti žalobcu v takejto veci treba považovať za plne procesne úspešného, keď má plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia závisela výlučne od úvahy súdu, či od znaleckého posudku. V danej veci však nemožno mať bez ďalšieho za to, že žalobca bol čo do základu nároku vo výsledku plne úspešný, keďže preskúmaný rozsudok nereflektoval jeho 20 % spoluvinu a ako spravodlivé sa javí, aby s prihliadnutím na pomer úspechu a neúspechu v konaní mu patril nárok na náhradu trov prvoinštančného konania len v rozsahu 60 %.

33. Odvolanie žalovanej smerovalo napokon aj proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie o náhrade trov konania štátu.

34. Podľa § 259 CSP ak pri dokazovaní vznikne povinnosť, ktorá je spojená s výdavkami inej osoby, má táto osoba tie isté práva a povinnosti pri ich uplatnení ako svedok.

35. Hoci platná procesná úprava explicitne výdavky a trovy štátu nerieši, citované ustanovenie umožňuje vyriešiť potenciálne výdavky štátu, ak tieto v konaní vzniknú. V danej veci v súvislosti so znaleckým dokazovaním trovy štátu vznikli, a keďže žalobca bol od platenia súdnych poplatkov oslobodený, je nutné na zaplatenie trov štátu zaviazat' žalovanú, avšak len v pomere, v akom bola v konaní neúspešná.

Žalobca sa domáhal zaplataenia sumy 33.220,- eur a priznaná mu bola suma 5.811,- eur a tak štát má voči žalovanej nárok na náhradu trov v rozsahu 17,5 %.

36. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP spolu s § 255 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1 CSP, s prihliadnutím na pomer úspechu a neúspechu strán v konaní, rešpektujúc východiská použité už pri rozhodovaní o trovách prvoinštančného konania.

37. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).